

Identitetsteori: Teori om bevissthet som sier at mentale til-stander og prosesser er identiske med nevrale tilstander og prosesser i hjernen.

Også hjernetilstandene til en enkelt person kan variere mye i løpet av livet. Et eksempel er locked-in-syndromet. Syndromet er en spesielt alvorlig form for fysisk lammelse som på et vis låser pasienten inne i kroppen sin (ALS association, 2019). Personen kan ikke bevege lemmene eller snakke, men hjernens evne til å tenke og forholde seg til informasjon, er normal. Personens hjernetilstander er forskjellige fra før sykdommen inntraff, men hen er fortsatt bevisst og med et velfungerende sinn (Bauer et al., 1979, Laureys et al., 2005). Hjernens vår er plastisk og foranderlig.

En årsak til ALS er at motoriske nevroner dør. Det er disse nevronene som kan aktivere muskelnerver og dermed bevegelse (León-Carrión et al., 2002). Men ved å bruke andre nevroner kan folk trene hjerneprosessene sine til å bruke programvare (såkalte BCI – brain computer interface) for å flytte en musepeker på en skjerm eller kommunisere med andre mennesker (Birbaumer & Cohen, 2007). Oppgaven som tidligere ble utført av de motoriske nevronene, er muliggjort av de kortikale nevronene ved hjelp av teknologi. Hvis det kreves en bestemt hjernetilstand for en gitt mental tilstand, kan man ikke forklare hvorfor pasienter er i stand til å kommunisere ved å bruke en datamaskin. (Dette kommer vi tilbake til i kapittel 13 om menneske og teknologi.)

Nevrovitenskapen og teknologien BCI gir viktige, empiriske argumenter mot identitetsteori. Det ser altså ut til at identitetsteori ikke er tilstrekkelig for å løse kropp/sinn-problemet, og at fysikalister

bør vurdere alternative måter å forklare hvordan det mentale kan tenkes å være innlemmet i det fysiske.

I neste avsnitt blir vi kjent med en posisjon, nemlig funksjonalisme, som klart står i motsetning til teorien om identitet, men som likevel er forenlig med fysikalismen.

12.4 Funksjonalisme: Sinnet kan realiseres på ulike måter

Funksjonalisme (avledet fra ordet «funksjon») er en type teori som, selv om den er forenlig med tanken om at sinnet i bunn og grunn er fysisk, samtidig unngår noen av problemene ved en sterk tolkning av fysikalisme. Funksjonalister benekter identitetsteoriens påstand om at en smerteopplevelse er identisk med bestemte fysiologiske tilstander (som nevrale prosesser i hjernen). Funksjonalister antar i stedet at hver mental tilstand bør forklares med den spesielle funksjonen eller rollen den spiller i et system. Tilstanden er mer presist definert av forholdet mellom input (det vil si det som forårsaker en mental tilstand), output (atferden eller oppførselen som forårsakes av tilstanden) og andre mentale tilstander.

Funksjonalismens tanke om multippel realisering

I vårt eksempel betyr dette at det som gjør smertetilstanden din til en smertetilstand, er den rollen smerten spiller i et system. Funksjonelt kan smertetilstanden forklares som følger: Smerte har en spesifikk årsaksrolle – den skyldes for eksempel at du har fått en skade på kroppen (input). Smerten fører også til en bestemt oppførsel, for